

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 925/2023
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Лесковцу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 4648/2022 од 18.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 4648/2022 од 18.11.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Врању П1 120/22 од 31.08.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 32.825,00 динара, у року од 15 дана, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 120/22 од 31.08.2022. године, обавезана је тужена да на име потраживања која тужилац има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању ИИ 4295/17 од 27.07.2017. године, тужиоцу исплати на име неисплаћених трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за временски период од априла 2013. године до краја новембра 2014. године, наведене износе по месецима, са законском затезном каматом почев од последњег дана у месецу за претходни месец до исплате, на име трошкова парничног поступка у предмету Основног суда у Врању П1 798/16 износ од 35.400,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.04.2017. године до исплате, на име трошкова извршног поступка у предмету Основног суда у Врању ИИ 4295/17 износ од 6.988,00 динара, као и трошкове овог парничног поступка у износу од 63.930,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, све у року од осам дана.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 4648/2022 од 18.11.2022. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је тужбени захтев у целости одбијен, те тужилац обавезан да туженој надокнади парничне трошкове у износу од 66.000,00

динара са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са прелогом да Врховни касациони суд о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној по члану 404. ЗПП.

Ревизија је дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), па је Врховни касациони суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, у судском спору тужиоца, запосленог, према Здравственом центру Врање, послодавцу, за исплату накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, у периоду од априла 2013. године до новембра 2014. године, закључено је судско поравнање П1 798/16 дана 22.03.2017. године. На основу овог поравнања, као и извршне исправе, тужилац је исходовао решење о извршењу Основног суда у Врању Ии 4295/17 од 27.07.2017. године, којим је одређена принудна наплата потраживања које је предмет овог парничног поступка. Принудно намирење одређено закључком јавног извршитеља на средствима на рачунима извршног дужника, које је достављено на спровођење НБС – Одељењу за принудну наплату Крагујевац дана 21.08.2017. године, остало је без успеха. Наиме, рачуни послодавца тужиоца у непрекидној су блокади почев од 16.09.2017. године, укупно 1.827 дана, а новчани износ блокаде је 304.727.943,42 динара. Оснивач Здравственог центра Врање је тужена Република Србија, која финансира делатност Здравственог центра из уступљених јавних прихода.

Првостепени суд усваја постављени тужбени захтев, из разлога што Здравствени центар Врање, који је основан одлуком Владе од 11.02.2021. године средствима у јавној својини, делатност обавља претежно трансфером средстава јавних прихода, све покретне и непокретне ствари налазе се у јавној својини Републике Србије, па су код немогућности принудног намирења потраживања из радног односа због дугогодишње блокаде рачуна туженог испуњени услови за обавезивање тужене, као солидарног дужника, на исплату у складу са члановима 14. Закона о стечају и 16. Закона о јавној својини. По овим одредбама тужена Република Србија као оснивач Здравственог центра, због немогућности спровођења стечајног поступка према том правном лицу, солидарно одговара за његове обавезе, пошто је чињенично разјашњено да се делатност Центра претежно финансира кроз уступљене приходе, а не постоји друга имовина из које би се могло намирити потраживање тужиоца. Приговор застарелости потраживања из радног односа одбија као неоснован.

Другостепени суд не прихвата становиште да су у конкретној ситуацији испуњени законом прописани услови за установљење солидарне обавезе тужене, налазећи да тужилац није доказао да су исцрпљена сва расположива средства извршења прописана Законом о извршењу и обезбеђењу, што би био случај да је јавни извршитељ обуставио поступак у складу са чланом 129. став 1. тачка 6. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Изнето становиште другостепеног суда, Врховни касациони суд не може прихватити.

Чињенично је утврђено да тужилац потраживање из радног односа, за које је исходовао извршну исправу 22.03.2017. године, није намирио и поред одређене принудне наплате 27.07.2017. године, да су рачуни његовог послодавца у непрекидној блокади, те да не постоји друга имовина послодавца која није у јавној својини тужене Републике Србије, а која би могла бити предмет принудног извршења.

По одредбама члана 11. став 1. и став 2. тачка 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 104/2009 ... 95/2018), стечајни поступак се отвара када постоји, између осталог, трајнија неспособност плаћања.

Чланом 12. истог закона прописано је да се постојање трајније неспособности плаћања претпоставља у случају када је предлог за покретање стечајног поступка поднео поверилац, који у судском поступку спроведеном у Републици Србији није могао намирити своје новчано потраживање било којим средством извршења.

Према члану 14. Закона о стечају, стечајни поступак се не спроводи, између осталог, према правним лицима чији је оснивач Република Србија, која се претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе, а за обавезе правног лица над којим се поступак стечаја не спроводи, солидарно одговарају његови оснивачи.

Чињенично је разјашњено да тужилац потраживање из извршне исправе, која потиче из радног односа, након одређивања принудне наплате није намирио у периоду дужем од пет година, па је наступила претпоставка постојања трајније неспособности плаћања, као разлога за покретање стечајног поступка. Пошто се према послодавцу тужиоца не може спровести стечајни поступак, наступили су услови за активирање солидарне одговорности тужене, као оснивача. Тужиочево новчано потраживање утврђено је судским поравнањем од 22.03.2017. године, па је првостепени суд правилно одбио приговор застарелости потраживања истакнут позивом на члан 196. Закона о раду, по коме новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три године од дана настанка обавезе. Ово из разлога што тај рок застарелости није меродаван за спорни однос, већ рок од 10 година прописан одредбом члана 379. став 1. Закона о облигационим односима за потраживања утврђена правноснажном одлуком суда и другог државног органа или поравнањем. Тужба у овом спору је поднета 14.04.2021. године, пре истека рока застарелости предвиђеног чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима. Другостепени суд неправилно правно вреднује чињеницу да извршни поступак није обустављен у складу са одредбама члана 129. Закона о извршењу и обезбеђењу, пошто су у овом парничном, контрадикторном судском поступку, разјашњене све чињенице из којих следи постојање услова за активирање солидарне одговорности тужене Републике Србије, као оснивача правног лица, послодавца тужиоца.

Правилно је на основу одредби чланова 153. став 1. и 154. ЗПП, одлучено о парничном трошковима.

На основу одредби чланова 165. став 1, 154. и 163. ставови 1. и 2. ЗПП, одлучено је о трошковима ревизијског поступка. Тужицу су као оправдани признати трошкови за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, судске таксе на ревизију у износу од 5.930,00 динара и судске таксе на ову одлуку у износу од 8.895,00 динара, што у збиру представља 32.825,00 динара.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**